

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} je uzavretá na zjednotenie.

Predpoklady: Ak $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{CS}$ potom musia existovať kontextové G_1, G_2 také, že $L(G_1) = L_1$ a $L(G_2) = L_2$. Nech $G_1 = (N_1, T_1, P_1, S_1)$, $G_2 = (N_2, T_2, P_2, S_2)$ N_1 a N_2 sú disjunktné T_1 a T_2 sú disjunktné.

Konštrukcia: novú gramatiku zostrojíme pomocou pridaných nových pravidiel P_{New} :

$$S_0 \rightarrow S_1$$

$$S_0 \rightarrow S_2$$

$$G = (N, T, P, S) = (N_1 \cup N_2 \cup S_0, T_1 \cup T_2, P_1 \cup P_2 \cup P_{New}, S_0)$$

Overenie: pridali sme nové pravidlá, ktoré sú kontextové, nová G je kontextová, takže $L(G) = L$ a $L \in \mathcal{L}_{CS}$. Trieda \mathcal{L}_{CS} je uzavretá vzhľadom na operáciu \cup .

M. Bobák

Teoretické základy informatických vied

Vytvoríme nový neterminál S_0 :

Konštrukcia: novú gramatiku zostrojíme pomocou pridaných nových pravidiel P_{New} :

$$S_0 \rightarrow S_1$$

$$S_0 \rightarrow S_2$$

S_0 vieme prepísať na S_1 z G_1 alebo S_2 z G_2

Následne zjednotíme všetky neterminály a pridáme S_0 , t.j. nový počiatočný neterminál (N). Pridáme terminály (T) a pravidlá (P), vrátane P_{New} , a nakoniec S_0 .

$$\bar{G} = (\bar{N}, T, P, S) = (N_1 \cup N_2 \cup S_0, T_1 \cup T_2, P_1 \cup P_2 \cup P_{New}, S_0)$$

Predpokladáme že G_1 a G_2 sú kontextové, keď aj nová gramatika G je kontextová, tak je trieda \mathcal{L}_{CS} uzavretá na zjednotenie.

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} je uzavretá na zreťazenie.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{CS}$, potom musia existovať kontextové G_1, G_2 také, že $L(G_1) = L_1$ a $L(G_2) = L_2$ a
 $G_1 = (N_1, T_1, P_1, S_1)$, $G_2 = (N_2, T_2, P_2, S_2)$ N_1 a N_2 sú disjunktné
 T_1 a T_2 sú disjunktné.

Konštrukcia: novú gramatiku zostrojíme pomocou pridaných nových pravidiel P_{New} :

$$S_0 \rightarrow S_1 \cdot S_2$$

$$G = (N, T, P, S) = (N_1 \cup N_2 \cup S_0, T_1 \cup T_2, P_1 \cup P_2 \cup P_{New}, S_0)$$

Overenie: pridali sme nové pravidlá, ktoré sú kontextové, nová G je kontextová, taká, že $L(G) = L$ a $L \in \mathcal{L}_{CS}$. Trieda \mathcal{L}_{CS} je uzavretá vzhľadom na operáciu \cdot .

Oproti zjednoteniu, kde sme si mohli vybrať, či chceme vytvoriť slovo z gramatiky G_1 alebo G_2 (to bolo to $S_0 \rightarrow S_1$ a $S_0 \rightarrow S_2$), tu ná počiatkové neterminály vstupných gramatík zreťazíme.

Konštrukcia: novú gramatiku zostrojíme pomocou pridaných nových pravidiel P_{New} :

$$S_0 \rightarrow S_1 \cdot S_2$$

A opäť, pokiaľ po zreťazení vznikne gramatika ktorá je kontextová, tak je veta uzavretá na zreťazenie.

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} je uzavretá na nevymazávajúci homomorfizmus.

Nech $L \in \mathcal{L}_{CS}$, $h : T^* \rightarrow U^*$ nech je nevymazávajúci homomorfizmus. Vieme, že existuje kontextová gramatika $G = (N, T, P, S)$ taká, že $L(G) = L$.

Konstruktia: Definujme nový homomorfizmus h' nasledovne:
 $\forall A \in N : h'(A) = A$ a $\forall a \in T : h'(a) = h(a)$. (h' sa správa rovnako ako h , len navyše vie zobrazit aj neterminály gramatiky G a necháva ich na pokoji.) $G' = (N, U, h'(P), S)$. Množina $h'(P)$ sú všetky pravidlá z P zobrazené homomorfizmom h' –

$$h'(P) = \{A \rightarrow h'(w) \mid A \rightarrow w \in P\}.$$

M. Bobák

Teoretické základy informatických vied

Vstupom je jazyk a nevymazávajúci homomorfizmus

Nech $L \in \mathcal{L}_{CS}$, $h : T^* \rightarrow U^*$
jazyk ^ nev. homom. ^ (Ctrl) ▾

Zdefinujeme si homom. h' taký, že neterminály sa zobrazia na tie isté neterminály ($h'(A)=A$) a terminálne symboly h' sa zobrazia na tie isté, ako pre h , t.j. $h'(a)=h(a)$. Teda h' necháva neterminály napokoji a terminály zobrazí na h .

... vie zobrazit aj neter
 $G' = (N, U, h'(P), S)$.

Teda budeme mať tie isté neterminály, terminály, na pravidlá (P) aplikujeme homomorfizmus (h') a ostáva nám počiatočný neterminál S .

$$h'(P) = \{A \rightarrow h'(w) \mid A \rightarrow w \in P\}.$$

Toto vlastne hovorí, že keď v pôvodnej gramatike sa $A \rightarrow w$ (A sa zobrazí na w), tak v novej gramatike sa A zobrazí na $A \rightarrow h'(w)$

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} je uzavretá na nevymazávajúci homomorfizmus.

Overenie: Pravidlá kontextovej gramatiky pre daný jazyk sme upravili tak, že každý terminál bol nahradený jeho homomorfným obrazom. Po transformovaní na homomorfný obraz sa dĺžka mohla len zväčšiť (neterminálne symboly zostávajú, transformujú sa iba terminálne symboly). Nová G je kontextová, taká, že $L(G) = L$ a $L \in \mathcal{L}_{CS}$. Trieda \mathcal{L}_{CS} je uzavretá vzhľadom na nevymazávajúci homomorfizmus.

Homomorfizmus je nevymazávajúci preto, lebo pôvodná gramatika nám ostala taká istá, iba sa prípadne mohla zväčšiť, a stále nám ostal kontextový jazyk.

Poznámka: podľa mňa tento homom. vysvetlil strašne nejasne tak je možné že som to nepochopil správne.

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} je uzavretá na prienik.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{CS}$, potom musia existovať lineárne ohraničené automaty A_1, A_2 také, že $L(A_1) = L_1$ a $L(A_2) = L_2$.

Konštrukcia:

Dvojpáskový LOA
rozpoznávajúci prienik:

\$	w	€
	w	

Akceptovanie:

A_1, LOA_1	A	N	A	N
A_2, LOA_2	A	A	N	N
A, LOA	A	N	N	N

Overenie: Nový automat A je LOA bez zacyklenia, rozpoznávajúci $L = L_1 \cap L_2$, z toho vyplýva $L \in \mathcal{L}_{CS}$. Trieda \mathcal{L}_{CS} je uzavretá vzhľadom na operáciu \cap .

Toto treba ukazovať cez automaty. (pripomienka: LOA [lineárne ohraničený automat] je v podstate to isté, ako turingáč, len nemá nekonečnú pásku)

Dvojpáskový LOA
rozpoznávajúci prienik:

\$	w	€
	w	

Na páske dostaneme vstupné slovo, na krajoch máme zarážky.

Prejde binárna operácia pre dvojicu jazykov. Máme kontextové jazyky L_1 a L_2 , pre ktoré existuje automat:

$$L(A_1) = L_1 \text{ a } L(A_2) = L_2.$$

Dvojpáskový LOA rozpoznávající prienik:

\$	w	€
	w	

Znova tento obrázok, je dvojpáskový, tak na prvom „poschodí“ nám beží jeden automat, na druhom druhý automat. Sledujeme teraz, či budú automaty akceptovať dané slovo. Oba automaty musia slovo akceptovať (A), inak dostaneme N.

Akceptovanie:

A₁, LOA₁	A	N	A	N
A₂, LOA₂	A	A	N	N
A, LOA	A	N	N	N

Pokiaľ nám slovo akceptujú oba automaty, tak je jazyk uzavretý na prienik.

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} je uzavretá na doplnok.

Nech $L \in \mathcal{L}_{CS}$, potom musí existovať LOA A bez zacyklenia taký, že $L(A) = L$.

Konštrukcia:

Immerman – Szelepcenyiho veta, 2. LOA problém

Idea – strom konfigurácií výpočtu – bez nekonečných vetiev – výmena akceptujúcich stavov za neakceptujúce

Overenie: A' je LOA bez zacyklenia, rozpoznávajúci L^C , z toho vyplýva $L^C \in \mathcal{L}_{CS}$. Trieda \mathcal{L}_{CS} je uzavretá vzhľadom na komplement.

Toto je že vraj veľmi komplikovaný dôkaz, tak nešiel do detailu. Jednoducho pokiaľ LOA A' rozpozná doplnok jazyka L , tak je to uzavreté na doplnok/komplement.

Uzáverové vlastnosti kontextových jazykov

Veta

\mathcal{L}_{CS} **nie** je uzavretá na homomorfizmus^a.

^aaj vymazávací

Kontrapríklad:

G_{CS}

$aB \rightarrow ab$

$h(a)=a$

po aplikovaní homomorfizmu

$aB \rightarrow a$

frázové pravidlo

$bB \rightarrow bb$

$h(b)=\epsilon$

$B \rightarrow \epsilon$

regulárne pravidlo

$bD \rightarrow bd$

$h(d)=c$

$D \rightarrow c$

regulárne pravidlo

Zdroj: Daniela Chudáková, Teoretické základy informatických vied, FIIT STU, 2020.

Tu iba jednoducho aplikuješ homomorfizmus na tie pravidlá vpravo

$h(a)=a$

$h(b)=\epsilon$

$h(d)=c$

Keď tento homom. aplikuješ napr. na to prvé pravidlo, dostaneš $aB \rightarrow a$.

po aplikovaní homomorfizmu

$aB \rightarrow a$

frázové pravidlo

$B \rightarrow \epsilon$

regulárne pravidlo

$D \rightarrow c$

regulárne pravidlo

Keď ti vznikne niečo, čo nie je kontextové pravidlo, máš kontrapríklad. Môžeš si určiť akýkoľvek homomorfizmus, ale musí ti vyjsť pravidlo, ktoré nie je kontextové.

Uzáverové vlastnosti rekurzívne vyčísliteľných jazykov

Veta

Trieda rekurzívne vyčísliteľných jazykov \mathcal{L}_{RE} je uzavretá vzhľadom na operácie:

- **prieniku**
- **zjednotenia**
- **zreťazenia**
- *iterácie*
- *reverz*
- *homomorfizmus (aj vymazávajúci)*

Veta

*Trieda rekurzívne vyčísliteľných jazykov \mathcal{L}_{RE} **nie** je uzavretá na komplement.*

Iba prvé tri sme si ukázali, tie posledné tri sme si hovorili iba že existujú.

Veta

*Trieda rekurzívne vyčísliteľných jazykov \mathcal{L}_{RE} **nie** je uzavretá na komplement.*

Toto iba je že neexistuje algoritmus ktorým môžeme toto dokázať.

Uzáverové vlastnosti rekurzívne vyčísliteľných jazykov

Veta

\mathcal{L}_{RE} je uzavretá na prienik.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{RE}$, potom musia existovať TS (môžu sa cykliť) A_1, A_2 také, že $L(A_1) = L_1$ a $L(A_2) = L_2$.

Konštrukcia:

Dvojpáskový TS
rozpoznávajúci prienik:

...	w	...
...	w	...

Akceptovanie:

A₁, TS₁	A	A	A	N	N	N	C	C	C
A₂, TS₂	A	N	C	A	N	C	A	N	C
A, TS	A	N	C	N	N	C	C	C	C

Overenie: Nový automat A je TS rozpoznávajúci $L_1 \cap L_2$. Trieda \mathcal{L}_{RE} je uzavretá vzhľadom na operáciu \cap .

Existujú dva TS, ktoré modelujú dané LRE.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{RE}$, potom musia existovať TS (môžu sa cykliť) A_1, A_2 také, že $L(A_1) = L_1$ a $L(A_2) = L_2$.

Dvojpásková stroj, prvé poschodie rozpoznáva prvé slovo, druhé poschodie druhé slovo. Sledujeme, či stroj akceptuje slovo, alebo či sa zacyklí.

Dvojpáskový TS
rozpoznávajúci prienik:

...	w	...
...	w	...

Akceptovanie:

A₁, TS₁	A	A	A	N	N	N	C	C	C
A₂, TS₂	A	N	C	A	N	C	A	N	C
A, TS	A	N	C	N	N	C	C	C	C

Musíme mať obe akceptované aby sme dostali A, inak dostaneme N alebo C (cyklí sa)

Pokiaľ automat rozpozná slovo, máme uzavreté na prienik.

Uzáverové vlastnosti rekurzívne vyčísliteľných jazykov

Veta

\mathcal{L}_{RE} je uzavretá na zjednotenie.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{RE}$, potom musia existovať TS (môžu sa cykliť) A_1, A_2 také, že $L(A_1) = L_1$ a $L(A_2) = L_2$.

Konštrukcia:

Dvojpáskový TS
rozpoznávajúci prienik:

...	w	...
...	w	...

Akceptovanie:

A_1, TS_1	A	A	A	N	N	N	C	C	C
A_2, TS_2	A	N	C	A	N	C	A	N	C
A, TS	A	A	A	A	N	C	A	C	C

Overenie: Nový automat A je TS rozpoznávajúci $L_1 \cup L_2$. Trieda \mathcal{L}_{RE} je uzavretá vzhľadom na operáciu \cup .

Pre zjednotenie je to to isté, ako pre prienik, ale trochu inak akceptujeme slová.

Akceptovanie:

A_1, TS_1	A	A	A	N	N	N	C	C	C
A_2, TS_2	A	N	C	A	N	C	A	N	C
A, TS	A	A	A	A	N	C	A	C	C

Stačí nám jedlo slovo akceptované aby sme dostali A. N dostaneme iba keď máme dve neakceptované slová. Keď máme C/N, N/C alebo C/C tak sa automat zacyklí.

Keď automat nám akceptuje slovo, máme uzavreté na zjednotenie.

Uzáverové vlastnosti rekurzívne vyčísliteľných jazykov

Veta

\mathcal{L}_{RE} je uzavretá na zretáženie.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{RE}$, potom musia existovať TS (môžu sa cykliť) A_1, A_2 také, že $L(A_1) = L_1$ a $L(A_2) = L_2$.

Konstruktia:

TS rozpoznávajúci zretáženie bude jednopáskový.

Nedeterministicky rozhodnem, ktorá časť slova patrí L_1 a ktorá L_2 , postupne simulujem A_1, A_2 .

Akceptovanie: Akceptujem, len keď A_1 akceptuje a následne A_2 akceptuje.

Overenie: Nový automat A je TS rozpoznávajúci $L_1 \cdot L_2$. Trieda \mathcal{L}_{RE} je uzavretá vzhľadom na operáciu \cdot .

Veta

\mathcal{L}_{RE} je uzavretá na zretáženie.

Nech $L_1, L_2 \in \mathcal{L}_{RE}$, potom musia existovať TS (môžu sa cykliť) A_1, A_2 také, že $L(A_1) = L_1$ a $L(A_2) = L_2$.

TS ktorý nám modeluje dané jazyky (už by si mal vedieť 😊)

TS rozpoznávajúci zretáženie bude jednopáskový.

Už stačí iba jednopáskový (halleluyah)

Nedeterministicky rozhodnem, ktorá časť slova patrí L_1 a ktorá L_2 , postupne simulujem A_1, A_2 .

Doslova si tipneš tipos, ktorá časť je z ktorého jazyka a na tej časti simuluješ príslušný TS.

Akceptovanie: Akceptujem, len keď A_1 akceptuje a následne A_2 akceptuje.

Easy, pokiaľ A_1 a A_2 sú akceptované, tak je to uzavreté na zretáženie

Uzáverové vlastnosti tried jazykov z Chomského hierarchie

Trieda jazykov	\cup	\cdot	\cap	$*$	$+$	c	R	h	h bez ϵ
\mathcal{R}	A	A	A	A	A	A	A	A	A
\mathcal{L}_{CF}	A	A	N	A	A	N	A	A	A
\mathcal{L}_{CS}	A	A	A		A	A	A	N	A
\mathcal{L}_{RE}	A	A	A	A	A	N	A	A	A

Zdroj: Daniela Chudá: Teoretické základy informatických vied, FIIT STU, 2020.

Sprava doľava:

Zjednotenie – zretáženie – prienik – iterácia – kladná iterácia – komplement – reverz – homomorfizmus – nevymazávajúci homomorfizmus.

Táto tabuľka ti v podstate hovorí, že na ktoré operácie sú daná jazyky uzatvorené. Napr. LCF (bezkontextové) nie sú uzatvorené na prienik a komplement (máš tam N).

LCS (kontextové): nie sú uzavreté na homomorfizmus

LRE (rekurzívne): nie sú uzavreté na komplement.

Regulárne sú OK na všetko.